

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

JAARVERSLAG

2015/2016

Inhoud

Voorwoord van de voorzitter	3
Knotploegen	4
Beheergroep Sparrenrijk	8
Poelenwerkgroep	14
Vogelwerkgroep	16
Heggenleggersgroep	19
Paddenstoelenwerkgroep	22
Beheergroep Dommeldal	24
Beheergroep Dommelbimd	26
Publiciteitsgroep	30
Bomenadviescommissie	32
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	34
Florawerkgroep	38
Nog wat foto's Dommelbimd	41
Nog wat foto's WNLB Jubileum	42
Bestuurssamenstelling van de WNLB	43

Omslagfoto:

Voorwoord van de voorzitter

Marco Meihuizen

Beste natuurvrienden,
Met vriendelijke groet,
Marco Meihuizen, voorzitter WNLB

Knotploegen

Aad vd Helm, Han Peeters, Hans Volmer en José Poort

Eerst maar de getalletjes

Door de coördinatoren werd in de maand september voorbereidend werk gedaan: bekijken welke adressen aan de beurt zijn, 2x knotkijken in het veld en afspraken maken met de eigenaren wie op welk tijdstip aan bod komt etc.

De voorbereidende vergadering voor knotvrijwilligers was op 14 oktober.

Dit seizoen werden er **door beide knotploegen samen 328 bomen geknot**, waarbij 56 zware (nieuwe achterstallige) bomen!

In totaal is er 18x gewerkt op 17 verschillende particuliere adressen, enkele keren op 2 adressen tegelijk en bij 4 adressen 2x! Daarbij maakte de ene ploeg vaak het werk af van de andere ploeg.

Dat leverde de WNLB 263 man-morgens **knotwerk** op: **798,5 manuren**, dus bijna 800 uren!!! De knotploegen leverden hiervan 753,5 en de Sparrenrijkgroep 45 werkuren. Het gemiddelde aantal aanwezige knotters per keer was 14,6!

Daarnaast werkten bij 2 adressen vanuit de eigenaren ook nog **3 eigen extra mensen** mee. Dus al met al is er voor **816 uur knotwerk verzet!**

We kunnen trots zijn op al het gedane werk!

Ook andere jaren kwamen we al tot een totaal aantal uren ver boven de 700, maar dit jaar sloeg alles, al doen we dat helemaal niet als wedstrijdje.

Er moest organisatorisch veel tussendoor opnieuw geregeld worden, wat de rust en regelmaat van werken niet bevorderde.

2x werd een werkdag vanwege 'onwerkbaar weer' een week verschoven, waardoor mensen al andere afspraken hadden. Ook speelde mee dat er 3x een extra dag was ingelast waarop met slechts enkele (4-10) mensen gewerkt werd om een klus toch af te maken. Hierbij werd ook de Sparrenrijkgroep 1x ingeschakeld met 15 man.

De groep wordt inmiddels een dagje ouder, hier en daar hapert de gezondheid van de knotters en sjouwers of die van de partners.

Kortom: dit jaar werd het ons eigenlijk TE VEEL! We hebben te veel hooi op de vork gehad! Dat gaan we in de toekomst dus anders aanpakken.

We willen meer jonge mensen gaan werven met een enthousiast stukje in de pers, nemen niet meer al het werk aan, bekijken of we adressen kunnen laten afvallen, die toch al geld krijgen vanuit de STIKA-regeling en dus betaalde professionele krachten kunnen inhuren.

We blijven bij 1x per 3 jaar knotten en niet te veel werk per morgen op ons nemen. Flexibel is goed, maar wat niet kan, dat kan niet!

Gereedschap en veiligheid van werken:

Met de kettingzagers hebben we op 17 oktober een demonstratie-ochtend gehad 'werken met een hoogsnoeier-kettingzaag' (foto rechts).

Dit werkte toch vrij moeilijk, al was de zaag klein en het motorgewicht onder. We gaan nog een keer uitproberen voor het voorbereidend werken bij de opzij uitstekende takken.

Een tip van de meester: Alles wat je boven je zaagt komt toch naar beneden! Dus helm op, veiligheidsmasker dicht en extra uitkijken! Bovendien hebben we twee 'klimbeveiligingsbroekjes' aangeschaft als aanvulling voor het werken vanaf de ladder of bovenin de boom. De kettingzager kan zich vasthaken aan een zware tak en krijgt achteruithangend een betere werkafstand tot de takken dan werkend op de ladder.

(zie foto op pagina 6)

We hebben 10 nieuwe helmen besteld en 10 stel zaaghandschoenen voor de vaste kettingzagers, omdat de oude helmen 'te ver over datum' waren: ook al liggen ze bij ons niet het hele jaar door te bakken in de zon in een auto, het materiaal is lichtgevoelig en is dan dus niet gegarandeerd-veilig. Bovendien kan ieder nu voor zijn eigen spullen zorgen. Enkele reserve-sets blijven in de kar aanwezig, bij de zaagbroeken en -laarzen in diverse maten.

Van een van de knoteigenaren kregen we een tiental nieuwe veiligheidshesjes met rits voor de onderlinge zichtbaarheid van de deelnemers. De overige hesjes zijn voorzien van een extra strook klittenband.

Enkele keren was het wassen ervan wel dringend nodig! Dan zagen we er uit als varkens die lekker in de modder hadden gewroet! Een keer moest er een totale 'verschoning' geregeld worden omdat de sloot onverwacht dichtbij was!

Ton Huinink is als zager voor de Sparrenrijkgroep opgeleid. Hij heeft zich als evt. reserve aangeboden in het geval van tekort aan zagers op knotdagen. Doorgeven wanneer je niet kunt als kettingzager blijft belangrijk! Met te weinig zagers op een dag kunnen we niet aan de slag.

Op diverse foto's krijgt u een beeld van het werken bij de grote diversiteit aan adressen: langs de openbare weg met verkeersregelarij, bij sloten, dikke bomen, dunne bomen, gevaarlijke stammen, (stroom)draad, bramenstruwelen die eerst geschoond moeten worden, en het maken van takkenwallen, pyramidale

Gevaarlijke boom Lambertusweg 2

stookhopen en dik-hout stapels, poters en zware takken voor Liempdse school en scoutinghok!

En natuurlijk was er naast de voldoening van 'die klus hebben we toch maar goed geklaard' ook nu en dan wat lekkers bij de koffie, een drankje met Nieuwjaar en een geslaagde slotexcursie. Deze keer op de fiets naar museum de Kleuskes in Liempde.

Daar was veel herkenning van gebruiksvoorwerpen uit het boeren-brabantse leven (ja ja, we worden oud!) en ook wat onbekende dingen die bron waren van allerlei gis- en denkwerk.

Waar hebben we dit seizoen gewerkt:

Geelders 2 (2x), Geelderseweg 8 (2x), Jacob Reutenlaan 3, Kalksheuvel 26, Kempseweg 15, Koevoortseweg 7a en 10, Koppenhoefstraat 2, Lagevoortseweg 8, Lambertusweg 2 en 4 (2x), Liempdseweg 3 (2x), Mijlstraat 121, Nergena 9, Roond 26 (2x), Selissen 2, Uilenbroek (v.Nergena 16).

Tot slot nog twee bijzondere voorvallen:

De ruitschade aan de trekkende auto bij knotadres op Selissen, tijdens het opruimen van de wegafzetting, waarvan de afwikkeling wel veel tijd kostte bij alle verzekeringen.

Schade aan de auto van een knotter die zijn auto dichtgooide met sleutel erin EN zijn hond! Dat kostte hem een ruit en een flinke duit.

En nu vergeet ik nog dat we met enkele knotters in maart de WNLB-archieverhuizing gedaan hebben van villa 't Hof naar een garage bij een van onze knot-adressen.

José Poort

Beheergroep Sparrenrijk

Han Peeters en José Poort

Door de Sparrenrijkgroep is er tussen eind september en eind maart 20 x op donderdagmorgen IN het bos gewerkt, dat leverde 864 werkuren op (= 288 manmorgens).

Op 2 donderdagen is de sparrenrijkgroep daarnaast nog 'ingehuurd' voor andere natuur-klussen van de WNLB: Dat leverde 90 werkuren extra op (= 30 manmorgens).

Dus totaal gewerkt met hele groep: 954 uur in 22 werkdagen = 318 manmorgens x 3 uur. Gemiddeld aantal aanwezige werkers plm. 14,5.

**(9x waren er 14 of minder mensen, 13x 15 of meer) (aantal op de lijst' 21, aantal van zieken/ mantelzorgers (¼!)), wisselde in de loop van het jaar, enkelen zijn gelukkig weer paraat!).*

Bovendien zijn er **nog 81 uur voorbereiding** besteed rondom de **wereldboom** en ten behoeve van het jubileumfeest. (het 'thuiswerk is daarbij nog niet meegerekend) (zie daar)

Uitval: 2 dagen regen (14-1 en 4-2) toen met 4 man de lier nagekeken, op 1 dag sneeuw voorspeld maar niet gevallen, dus lekker gewerkt op 25-2. Traditionele kerstbijeenkomst op 17-12: 16 man en vrouw aanwezig.

Het gereedschap

Ton Huinink heeft als 'vaste man' meestal de kar met gereedschap het bos in gebracht, met als invaller bij zijn afwezigheid Richard Termeer en Jose Poort met los gereedschap (met of zonder kruiwagen) achterin de auto.

Verder is er natuurlijk nog veel gewerkt aan reparaties en onderhoud van machines en kar door Aad van der Helm, Han Peeters en firma van Elck en aan dat van handgereedschap door dhr. van Griensven (en kleding door Jose).

Er zijn nieuwe zaaghelmen en zaaghandschoenen aangeschaft. De veiligheidshesjes gaan zoveel mogelijk aan voor de onderlinge zichtbaarheid in het bos, en natuurlijk gaan elke keer 1 of 2 sets EHBO-spullen mee het bos in. Gelukkig hebben we slechts zelden een pleister nodig!

Onze spullen worden door meerdere groepen gebruikt.

(op maandag en zaterdag door de knotploegen, op donderdag in sparrenrijk en op zaterdag in de Dommelbimd.)

Enkele tips

Kettingzagers: bijzonderheden noteren in het logboek (in de kar) schept duidelijkheid voor volgende ploeg en voor de vaste 'onderhoudsmonteurs'!

(bij direct noodzakelijke reparatie OP de werkbank zetten met briefje erbij of bellen!) Ook **handgereedschap** blijft een aandachtspunt: Op de bakken staan de aantallen. Tellen wat je meeneemt het veld in EN naderhand. Dat beperkt het zoeken op de diverse werkplekken. Goed duidelijk rechtop zetten of hangen tijdens het werken. Schoon en droogmaken voor de volgende ploeg.

Rondom de wereldboom

Dit jaar is het 25 jarig jubileum van de WNLB rondom de Mammoeteik van Sparrenrijk gehouden op 6 september, (met daarbij een stemmig aandachtshoekje voor het plotselinge overlijden van vogelwerkgroep-coördinator Frans Maas).

Naast alle 'vergader- en overlegwerk' voor de organisatie van dit feest was er in de weken vooraf was er veel fysiek voorbereidingswerk aan de winkel voor de hele Sparrenrijkgroep aangevuld met nog enkele knotploegmensen.

De grote tent en de georganiseerde activiteiten zouden een groot terrein beslaan in de buurt van de Mammoeteik van Sparrenrijk. Met twee bosmaaiers en hulpkrachten moesten de open plekken, volgegroeid met bramen, geschoond worden. Ook in het weiland werd een looproute gemaaid, kabouterpaaltjes voor een korte rondwandeling werden neergezet en 'vakken' uitgelegd voor een blotevoeten/ervaringspad. Ook er waren er thuis twee bankjes gemaakt van Amerikaanse-eikenstammen, die ter plekke in elkaar gezet werden bij de boom en bij de poel in het weiland. Eind augustus werd ook de wereldboom gesnoeid door professionele krachten.

Daarvan is door een buurtbewoonster een prachtig filmpje gemaakt!

De gemeente zorgde in samenwerking met de WNLB voor de vernieuwing van de publicatieborden. En er werd compost aangevoerd als 'voeding voor de boom' die tijdens het feest (en later door de Sparrenrijkers) werd verspreid.

Aan de boom kwam een reuze-boomschommel, Een Amerikaanse eik was kinderlimboom, medaillons maken, het kabouterpad, er was een kuil, 'verborgen in de bodem' waarin de grondlagen zichtbaar gemaakt werden, infokramen van de WNLB en stichting Wereldboom, catering met veel broodjes en koffie, een nachtvlinder-scherf en een vleermuis-excursie. En natuurlijk: de beide beschermheren van de wereldboom werden 'officieel beëdigd' en de boom bezongen.

Alles bemand door vrijwilligers van WNLB en Wereldboom. Een geslaagd feest.

In 2016 hield de Stichting wereldboom een weekend-jaarvergadering, waarbij tijdens een bustocht langs de wereldbomen door heel Nederland ook de Boxtelse Mammoetboom bezocht werd!

Er moeten nog meer subsidies gevonden worden om de rest van de plannen te verwezenlijken. Daarvoor werden enkele oriëntatiebijeenkomsten bezocht en 1 subsidieaanvraag gedaan. Maar helaas was in die regeling het geld toen al op. We laten ons niet uit het veld slaan. Ook dat werk blijft doorgaan in 2016-2017

Op 24 september startte het eigenlijke werkseizoen pas.

Zoals gewoonlijk is de groep dan nog niet compleet, maar komt langzaam op stoom, na een eerste route door het bos om te bekijken op welke plekken gewerkt moet worden. (Deze 'werkschouw' werd nog enkele keren herhaald en aangepast)

Dit seizoen hebben we weer onze handen vol gehad aan de rhododendrons langs de paden. Het opschot van de Amerikaanse eiken stond wat meer IN de percelen. Met takkenscharen, bijltjes en handzaagjes zijn we hier tot diep in het jaar gestructureerd zoet mee geweest. In de ergste 'velden' werd de bosmaaier hierbij ingezet, hoewel de hoogte dan minder goed te bepalen is en de rust dan weg is. Intussen was er ook steeds een groepje bezig met het grotere kettingzaagwerk aan Amerikaanse eiken: ringen, omzagen of lieren, waarbij ook enkele fors uitgegroeide Amerikaanse vogelkersen of op omvalen staande bomen in een moeite werden meegenomen. Nou ja, dat liep niet altijd even gemakkelijk: Soms viel er een boom in een andere of viel er een toch anders of sneller dan verwacht! Ook het lieren viel niet zo mee. Indrukwekkend is het wel.. Moeten we zeker weer vaker gaan doen, je moet je skills bijhouden toch? Het blijft opletten, voor jezelf en voor anderen.

Van begin november tot begin december werden er door onze mensen nog tekenbeten gemeld! Dus echt: sokken over de schoenen en lange mouwen aan.

Twee morgens hebben we besteed aan enkele 'inhuur-klussen':

- Op 11 februari hebben we met man en macht stapels knot-takken verwerkt tot een grootse pyramidale brandstapel die al in een 'Sprokkel' stond, waarna we heerlijk verwend werden daar aan de Liempdseweg.

- Op 18 februari was het hoog tijd voor de paddentrek. De Sparrenrijkgroep leverde snel de benodigde 30 handjes (en mankracht) om de paddenschermen te zetten en emmers in te graven langs de Molenwijkseweg. (De eerste paddenoogst was meteen raak: 134 padden vanuit het bos, 10 andersom en pas 1 bruine kikker).

Bij het slot van het seizoen hebben we bankjes uit de 70-er jaren hersteld op diverse plekken langs de paden. Nieuwe stammetjes eronder. Het bovenhout was nog goed genoeg! Ook wordt tot slot de wandelroute nog nagelopen en nieuwe paaltjes gezet. De gemeente heeft langs het fietspad de palen dit seizoen vervangen.

Het Sparrenrijk-uitje aan het eind van het seizoen werd deze keer door enkele vogelaars uit de groep georganiseerd met een vogelwandeling naar de Spoordonksewatermolen. Lekker gewandeld, veel soorten gezien, lekker geluncht. Een goede afsluiter van een vol seizoen. Gerard's lijst is beschikbaar voor belangstellenden.

Poelenwerkgroep

Marie José Meertens

Het verenigingsjaar 2015-2016 van de poelenwerkgroep is in totaal redelijk succesvol geweest.

Speerpunten zijn steeds weer de amfibieëntrek, de poelenadoptie en andere educatieve activiteiten.

Helaas zijn ook enkele zaken, die in de planning stonden niet uitgevoerd. Met name het organiseren van een excursie is dit jaar niet gelukt.

Amfibiën overzet 2016

Dit jaar is het werk rond de amfibieëntrek echt een voorbeeld van hoe vele handen het werk lichter maken. Het opzetten en afbreken van de schermen verloopt dit jaar extra vlot op de Molenwijkseweg door de prima samenwerking van de poelenwerkgroep met de hele Sparrenrijkgroep.

Op de Kempseweg en het kruispunt van de Kempseweg en de Annadreef gebeurt dat zoals steeds in samenwerking met medewerkers en vrijwilligers van Natuurmonumenten. Een aantal bewoners uit de omgeving van de Kempseweg en de nieuwe wijk Sparrenlaene reageren op de flyers die huis aan huis worden verspreid. Leden van de poelenwerkgroep en leerlingen van Jacob Roelandslyceum completeren het team van zo'n 30 personen. In een periode van bijna twee maanden, van 20 februari tot 17 april, zet men volgens vast rooster de dieren veilig over op de trek van overwinterplek naar voortplantingswater.

Dit jaar is de trek duidelijk minder op de Kempseweg, terwijl op de Molenwijkseweg ook dit jaar weer meer dieren de oversteek wagen.

Resultaten:

Waar \ overgezet	padden	kikkers	salamanders	totaal	dood
Kempseweg 4 en 7	91	1	4	96	12
Annadreef/Kempseweg	556	11	10	587	33
Molenwijkseweg	1210	619	8	1837	
Totaal overgezet				2520	
Totaal dood gevonden					88

Poelenadoptieprogramma

Het poelenadoptieprogramma in samenwerking met de Gemeente Boxtel en Waterschap De Dommel heeft dit jaar naast succes ook een paar problemen.

De gastles bij de **Amaliaschool** en het daarop volgend poelbezoek is een succes. Ook met twee groepen van de Molenwijkschool is het bezoeken van hun poel een echte belevenis. Bij de **Angelaschool** is helaas het bezoek aan de poel dit jaar niet doorgegaan omdat er niet op tijd gemaaid is in de omgeving van de poel. Jammer dat het bij een erg leuke gastles moest blijven.

Helaas is van de kant van de **Vorsenpoel** dit jaar niet gereageerd op de uitnodiging om hun poel te bezoeken.

De **Spelelier** die vorig jaar het poelbezoek afgelast zag, genoot dit jaar met drie groepen van een gastles en een bezoek aan de poel op het terrein van De Kleine Aarde. Hopelijk is er snel duidelijkheid omtrent de toekomst van het terrein en kan deze poel door de school worden geadopteerd.

Met **De Speelman**, een school voor bijzonder onderwijs, is de afspraak gemaakt om komend jaar mee te doen in het programma.

Extra dank is de poelenwerkgroep verschuldigd aan Cor Kievit die heel genereus een groot aantal schepnetten en onderzoeksmateriaal van de vroegere Jeugd natuurwacht heeft gedoneerd aan het project. Dit seizoen is er al enthousiast gebruik van gemaakt!

Samenwerking met Jacob Roelandslyceum

Net als vorig jaar kiezen Havo-4 leerlingen voor een open onderzoek biologie en dat in relatie tot de amfibieëntrek. Eén onderzoek betreft de invloed van de temperatuur op het op trek gaan van de dieren. In het tweede onderzoek wordt nagegaan welke invloed de temperatuur heeft op de eiafzetting van padden. De resultaten zijn zeer de moeite waard. De verslagen van beide onderzoeken kunt u opvragen bij de coördinator van de poelenwerkgroep.

Ook in het schooljaar 2016-2017 biedt de poelenwerkgroep weer begeleiding bij de onderzoeken van de leerlingen aan.

Vogelwerkgroep

Pieter Wesselink, Jan Albert Hellings, Ad Sleenhoff

Omdat Frans Maas op het einde van het vorige seizoen was overleden, was dit het eerste seizoen dat we het zonder onze coördinator moesten doen. Al kort voor zijn waarschijnlijk aanstaande dood waren we tot de conclusie gekomen, dat we de taken van Frans over diverse personen wilden verdelen, en dat hebben we toen ook gedaan. De coördinatietaken worden nu uitgevoerd door een kerngroep die bestaat uit 7 personen. Als we nu, inmiddels een jaar later, terugkijken kunnen we concluderen dat we er aardig in geslaagd zijn de activiteiten van de Vogelwerkgroep door te trekken. Wat we niet weten en waarschijnlijk nooit zullen weten, is welke informatie we missen, omdat Frans niet meer persoonlijk, telefonisch of per e-mail aangesproken kan worden door mensen uit Boxtel en van daarbuiten. Daarnaast missen we Frans erg als persoon.

Hier onder een overzicht van onze activiteiten

- **Uilenballen uitpluizen:** op zoek naar muizenbotjes. Elk jaar weer een schitterende gebeurtenis met leerlingen van de Angela school, van de Molenwijk school of van de Spelelier. Op zich is dat uitpluizen niet zo'n boeiende gebeurtenis. Maar het wordt wel boeiend als je die kinderen dat ziet doen. We kregen dit seizoen wel een heel leuk compliment: "Dit was de leukste les die we ooit hebben gehad".
- **Fiets- en auto excursies.** Met de fiets naar de Moerputten/de Gement en naar Velderen /Heerenbeek. En met de auto naar de Biesbosch, zowel in de winter als in de zomer. Opvallende waarnemingen: Visarend, Waterpieper, Gele kwikstaart, *Cetti's zanger*.
- **Steenuil- en Kerkuil beheer:** Het grondgebied van Boxtel is voor wat betreft de bescherming van Steen- en Kerkuil verdeeld in 4 rayons. In elk rayon is er een rayonhoofd, die samen met enkele andere leden van de Vogelwerkgroep de zorg heeft voor de bescherming van Steen- en Kerkuil. De activiteiten in het kader van de bescherming van Steen- en Kerkuil beginnen, zo je wilt eindigen elk jaar in oktober/november met het schoonmaken van de nestkasten van de Steen- en Kerkuil. Ook dit jaar is dat weer gebeurd. Vaak worden de kasten van de Steen- en Kerkuil ongewild ook als nestgelegenheid gebruikt door Holenduif, Kauw, Spreeuw of Koolmees. Om het voor de Steen- en Kerkuil aantrekkelijk te maken om er een volgend seizoen in te broeden moeten ze ontdaan worden van dit nestmateriaal.

Aan het einde van de winter, zo eind februari/ begin maart 2016 is in elk rayon een monitoring uitgevoerd op het geluid van de dan roepende Steenuil. Het doel hiervan is na te gaan of de mogelijkheid van een broedgeval ter plekke kansrijk is en of er wellicht in het gebied een Steenuilenkast moet worden geplaatst c.q. bijgeplaatst. Daarna zijn de uilenbeschermers in de maanden mei en juni van 2016 druk in de weer geweest om alle nestkasten van Steen- en Kerkuil te controleren op aanwezige broedgevallen. Hierbij proberen wij de controles pas uit te voeren wanneer de eieren zijn uitgebroed en er jonge uiltjes zijn. De kans op verstoring van de broedsels is dan het kleinst. Niet altijd is er een succesvol broedgeval, maar soms zijn er indicaties dat de kast toch is gebruikt door een Steen- of Kerkuil. Dit is vaak te zien aan in de kast of omgeving aanwezige braakballen.

Ook dit jaar hebben we weer een succesvol uilenjaar kunnen bijschrijven.

Bij de **Steenuil** kon in 29 gevallen worden vastgesteld dat de kast of locatie is bezocht als broed- c.q. rustplaats. Hierbij was in 19 nestkasten en in 1 vrij broedgeval sprake van een succesvol broedsel. In totaal werden er tijdens onze controles in elk geval 48 jonge Steenuiltjes en nog 7 eieren geteld. In 4 gevallen bleken deze eieren niet te zijn uitgekomen. Van de 48 jonge Steenuiltjes werd in 3 gevallen vastgesteld dat deze voortijdig zijn omgekomen. Bij twee jonge Steenuiltjes is hiervoor een Steenmarter waarschijnlijk verantwoordelijk geweest. Het is voor het eerst dat dit zich in onze gemeente heeft voorgedaan.

Bij de **Kerkuil** werden in 8 gevallen in de daarvoor bestemde nestkasten sporen van de Kerkuil aangetroffen. In 6 gevallen was er sprake van een succesvol broedgeval. Hierbij zijn tijdens onze controles in elk geval 22 jonge kerkuilen geteld. Als we de resultaten vergelijken met die van 2015 is er bij de Steenuil duidelijk sprake van een toename van het aantal succesvolle broedgevallen, namelijk van 32 naar 48 jongen. Ook bij de Kerkuil kan worden gesproken van een toename, namelijk van 7 à 9 in 2015 naar 22 jongen in 2016.

- **BMP inventarisatie.** Dit jaar hebben we met ongeveer 15 mensen een deel van de Kampina geïnventariseerd op broedvogels. Ons onderzoeksgebied lag tussen de Melaniedreef en de Beerze en liep van Huize Kampina tot Balsvoort. Het gebied van ongeveer 80 hectare werd 12 keer bezocht. Zo'n dag begint rond zonsopgang, ook in maart (erg koud en /of nat en in juni (heel erg vroeg). Maar weer erg leuk om te doen. We werken volgens de BMP-systematiek van de SOVON en dit jaar

hebben we voor het eerst in het veld de waarnemingen ingevoerd in twee daarvoor door de WNLB aangeschafte tablets. Deze waarnemingen kunnen dan thuis via Internet worden ge-upload en worden dan automatisch verwerkt. Dat bespaart een hele boel handwerk achteraf achter de PC!

Omdat we hetzelfde gebied ook in 2007 en 2011 hebben onderzocht, kunnen we mooie vergelijkingen in de tijd maken. Zo zien we een fantastische stijging van het aantal broedgevallen van Nachtzwaluwen (van 2 naar 6 territoria) en ook de Veldleeuweriken, Rietgorzen en Roodborsttapuiten zijn in aantal toegenomen. Misschien is dat een gevolg van het meer open maken van het betreffende terrein door Natuurmonumenten. Daarentegen viel het aantal Sprinkhaanzangers tegen (1 in plaats van 6 in 2011). Ook het aantal Wulpen wordt steeds minder. Bijzondere nieuwelingen waren de Middelste Bonte Specht en de Raaf. Heel uniek was de waarneming van een Koekoeksjong dat midden op de hei werd gevoerd door een stel Graspiepers. Zo zijn het vaak ook die onverwachte cadeautjes die het inventariseren tot een bijzondere belevenis maken.

- De **vogel wandeling** voor de Boxtelse bevolking, met een uitstapje naar de Dommelbemd, viel erg in de smaak.

- **Gierzwaluw beheer:** De Gierzwaluw wordt internationaal gezien als fors bedreigd, vooral door dat nestplaatsen in hoog tempo verdwijnen. Dat verdwijnen door renovatie gebeurt ook in Boxtel. En als ze al een gaatje vinden onder een dakpan op zo'n modern geïsoleerd dak, dan sterven ze vaak omdat die daken te heet zijn. Het vorig jaar is de eerste inventarisatie in Boxtel uitgevoerd. Bezette nestplaatsen van Gierzwaluwen zijn heel lastig te inventariseren, omdat ze zo snel zijn, en omdat ze maar om de paar uur voeden.

Toch konden we vorig jaar 21 bezette nestplaatsen vastleggen.

In het oude centrum, maar ook in de wijk Oost op enkele plaatsen. Blijkbaar weten we steeds beter hoe we moeten inventariseren, want dit jaar vonden we maar liefst 41 nieuwe bezette nestplaatsen erbij. Opvallend daarbij was, dat de Gierzwaluwen ook de weg naar Munsel hebben weten te vinden. Vanwege die te hete daken en om

bij renovatie alternatieve nestplaatsen te kunnen bieden, willen we Gierzwaluw nestkasten ter beschikking stellen van de bevolking. En we waren dan ook erg blij te horen dat de Gemeente dit gaat betalen, overigens ook voor Liempde. Plaatsing van deze nestkasten zal een winter- en voorjaars activiteit worden.

Heggenleggersgroep

Frank de Bont

Het afgelopen verenigingsjaar zijn er geen schokkende nieuwsfeiten te melden van onze groep heggenvlechters. Op 3 december 2015 is er een korte inventarisatie gedaan bij ons WNLB-lid René Kragt aan de Hooghemertseweg 16 in Gemonde. Hij heeft een flinke houtsingel om enkele weilanden/boomgaarden staan die mogelijk tot een vlechthege kunnen worden omgetoverd.

Samen met Marius Grutters, schrijver van het boek "De Maasheggen" en een autoriteit op het gebied van vlechthege, Wim de Vrij van Het Roois Landschap en Karel Voets van de Natuurwerkgroep Liempde hebben wij een onderzoekje gedaan naar de haalbaarheid om te vlechten. De houtsingel was divers van samenstelling. Naast een enkele meidoornstruik stond er ook haagbeuk, esdoorn, hazelaar, hulst en enkele eiken. Ruim twaalf jaar geleden was de heg aangeplant en redelijk bemest de afgelopen jaren, zodat de houtopstand behoorlijk stevig was gegroeid. Een mooie uitdaging om er iets moois van te gaan maken. Zeker ook omdat het zo dicht bij huis was. Een eeuwenoude traditie van het heggenvlechten kon zo weer in ere worden hersteld.

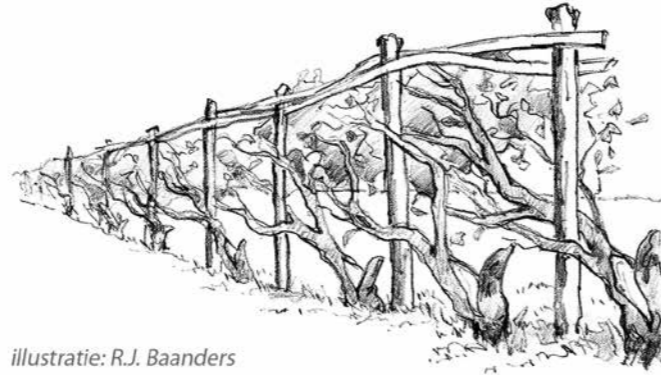
Op zaterdagochtend 6 februari was het dan zover. Gewapend met hiep, sliepmes en kleine handzaag/takkenschaar en beschermd door een veiligheidsbril en stevige handschoenen werd een de klus begonnen. Een ultieme samenwerking tussen de natuurwerkgroepen van Boxtel en Liempde. Op deze carnavalszaterdag waren 16 personen aanwezig. Na een korte instructie door Marius Grutters hoe te vlechten en de werkvolgorde door te nemen werd enthousiast door de groep begonnen met de werkzaamheden. Telkens blijkt weer hoe lastig het is hoe en waar te beginnen. Wat laat je staan en wat moet er worden weggeknipt of weggezaagd. Want ook hier geldt...weg is weg en kan niet meer worden hersteld.

(De afgelopen jaren is door ons werkgroepje wel enige ervaring opgedaan tijdens de oefendata in het Maasheggegebied tussen Oeffelt en Boxmeer. En daar plukken wij nu, zoals blijkt, de vruchten van).

Het is de bedoeling om de huidige afrastering naast de aangelegde vlechthege t.z.t. weg te halen om zo de ezels de vlechthege op natuurlijke wijze de heg te laten "onderhouden". Op genoemde werkdagochtend is door de groep ruim 30 meter van de houtopstand omgetoverd tot een heuse vlechthege. Onder ideale weersomstandigheden

is er gewerkt. Geen regen en een aangename werktemperatuur.

Er kan nog heel wat gevlochten worden bij René Kragt de komende tijd. Het werk is nog niet gedaan. Zo is onze regio weer wat mooier geworden en daar doen wij het toch voor!

illustratie: R.J. Baanders

In het natuurgebied Dommelbimd zijn door ons werkgroepje ook enkele vlecht-heggen aangeplant de afgelopen tijd. De resultaten zijn wisselend te noemen. Op sommige plaatsen groeit de heg als kool, evenzo het omliggende gras en onkruid! Op andere plaatsen vallen er gaten in de aanplant. Misschien is de ondergrond te nat of te droog of zit er een harde onderlaag in de bodem die de ontwikkeling van een mooi en gezond wortelstelsel in de weg zit. Daar moeten wij nog eens kritisch naar kijken en een plan van aanpak maken. Niet elke aangeplante struik doet het overal even goed.

Tijdens het opstellen van dit verslag kwam er informatie binnen tot oprichting van een Stichting Vlechthegeen Zuid Nederland i.o..

Het is de bedoeling om in Noord-Brabant en Limburg de aanleg van vlechthegeen te stimuleren en het ambacht van de heggenvlechter te laten herleven.

Overigens is er geen originele Brabantse of Limburgse methode om te vlechten bekend. Rond 1900 lag er rond akkers en weilanden in Nederland nog een uitgebreid netwerk van tienduizenden kilometers heggen en houtwallen. Zij dienden als vee-kering, leverancier van hout, perceelgrens of als verdedigingswerk tegen indringers. Door de komst van prikkeldraad en andere metalen afrasteringen verdwenen veel heggen aan het begin van de vorige eeuw. Daarmee verdween ook de techniek van het vlechten en ook de flora en fauna die aan die vlechthegeen verbonden zijn. (Zon- en schaduwzijde rond de vlechthege).

In het Maasheggengebied rond Cuijk en Boxmeer zijn overigens nog wel enkele zeer oude relictten van vlechthegeen aanwezig. Maar zij zijn niet meer als zodanig in gebruik. Het ambacht heggenvlechter is ook te bewerkelijk én arbeidsintensief om nog als zodanig een bestaansrecht te hebben, maar op beperkte schaal en met de enthousiaste inbreng van diverse vrijwilligers kunnen wij het toch weer een stukje terug halen in het landschap.

Na enkele theorie-avonden in de maand september zal er ook een praktijkdeel worden verzorgd in november a.s. in het genoemde beschermde Maasheggengebied.

Daar ligt nog voor vele jaren oefenmateriaal voorhanden.

Meer daarover in het volgende jaarverslag.

Paddenstoelwerkgroep

Cor Kievit

Er zit weer een jaar op. Het was deze keer niet geweldig met de vondsten, maar toch zijn we in de herfst tot aan de winter elke donderdagmiddag eropuit gegaan.

We zijn inmiddels met een vaste groep en misschien komen er dit seizoen wel enkele nieuwe paddozoekers bij. Iedereen is van harte welkom.

Het verslag is kort, maar er staan hieronder weer een aantal paddenstoelen die we dit jaar zagen,

Veel plezier met het bekijken en misschien tot ziens op een van onze wandelingen.

Dennenvoetzwam

Kan wel 30 cm worden en komt meestal voor aan de voet van dennen en fijnsparren. Komt zowel voor op levende als dode bomen.

Gewone Zwavelkop

Deze is geelachtig tot zwavelgeel. Hij komt op allerlei soorten dood hout voor en is hier een zeer algemene soort.

Plooiplaatzwammetje

Komt voor op dood hout en ook op wortels op vochtige plaatsen.

Veenmosvuurzwammetje

Komt o.a. voor bij vennen waar Veenmos staat en het erg vochtig is.

Gewoon elfenbankje

Komen veel voor, vooral op dood loofhout. Komen in alle tinten voor en hebben een fluwelen bovenzijde.

Groot langdraadwatje

Dit is een slijmzwam die als een slijmerige massa over het substraat kruipt. Als hij genoeg voedsel heeft opgenomen ondergaat hij een gedaante verwisseling en wordt hard en geeft daarna sporen af. Hier is het sporen stadium te zien.

Krulhaarkelkzwam

Dit is een vroege soort, die soms al voorkomt als er nog sneeuw ligt. Hij zit op hout van o.a. Elzen en Populieren. Hier is hij niet algemeen, op de kleigronden komt hij meer voor.

Panteramaniet

Behoort tot de groep Amanieten, waarvan de meesten giftig zijn. Deze en o.a. de Groene Knolamaniet zijn zeer giftig. Komen voor op zandgronden en meestal bij loof of naaldbomen.

Zwavelzwam

Komt van mei tot september voor op levende loofbomen. Kan wel 40 cm groot worden.

Zwerminktzwam

Komt voor op dood hout en groeit meestal dicht opeen. Een van de weinige inktzwammen waarvan de hoed niet vervloeit.

Beheergroep Dommeldal

Jos Klaasen

In ons werkterrein, het Dommelgebied begrensd door de Dommel, Bosscheweg, het laarzenpad, wijk Munsel tot bijna aan de A2 is het afgelopen jaar het aantal Hooglanders van vijf teruggebracht tot drie. Vijf Hooglanders is een absolute bovengrens voor deze extensieve begrazing en zeker ook omdat er niet wordt bijgevoerd. De hoop op de geboorte van een kalfje is dit jaar niet in vervulling gegaan.

De werkgroep bestaat uit zeven leden. De leden voeren wekelijks het toezicht uit. Dit betekent dat op de aanwezigheid en de gezondheid van de dieren wordt toegezien. We controleren de omheining en de spanning van de stroomdraad. Het aanwezige zwerfvuil in en rondom het gebied wordt opgeruimd en er wordt gekeken of er geen schade of vernielingen zijn aangericht. Het gebied rondom de wei wordt door de gemeente gemaaid, vooral onder de omheining is dit belangrijk. Indien nodig wordt de wei of een gedeelte hiervan geklepeld, vooral om het pitrusgras terug te dringen. De omheining blijft onze zorg; de gemeente deelt deze zorg en heeft aangegeven eerst ontwikkelingen af te wachten voordat stappen worden gezet.

Naast onze vaste werkzaamheden zijn een aantal activiteiten te benoemen, die dit jaar hebben plaatsgevonden (cq in werking zijn gezet.)

Bijdrage jubileumactiviteiten

Onze bijdrage bestond uit het inrichten van een informatiestand over onze activiteiten en over de stichting Taurus, de eigenaar van onze Hooglanders en medeontwikkelaar van het oerrund, de Tauros.

Op de foto's vijf van de zeven leden van de werkgroep en één van de spaarzame belangstellenden in onze stand.

Excursie naar Keent

Half april hebben wij een bezoek gebracht aan Keent. In een grote arm van de Maas beheert stichting Taurus een groot natuurgebied, hoofdzakelijk weidegebied waar honderden runderen vertoeven. Opzet was onze ogen de kost te geven waarbij we ook door de vogelaars onder ons menig bekende of onbekende vogel hebben gespot. De meegenomen apparatuur heeft zijn dienst bewezen. Het nuttigen van een Taurus-burger was natuurlijk op zijn plaats. Op de terugweg hebben we ook het natuurgebied Herperduinen/Maashorst, waar ook runderen lopen maar dan voornamelijk in bosgebied, bezocht. Het kalfje, dat volgens de boswachter aldaar, de teruggefokte eigenschappen van het oerrund zou hebben, hebben we helaas niet kunnen zien.

Biodiversiteit

Aangestuurd door de florawerkgroep, in de persoon van Joost van Rooy, en de gemeente is een plan ontwikkeld de flora meer ruimte te geven vooral door afrastering van kwetsbare gebiedjes. De werkgroep wil, op basis van hun argumenten, vasthouden aan Hooglanders die het hele jaar door grazen, dit in tegenstelling tot het standpunt van de gemeente, die meer wil afwisselen met wellicht andere runderen en schapen en tijdelijk braakligging. De gemeente zal haar standpunt bepalen en met een reactie komen.

Er is een toezegging dat de afrastering vernieuwd zal worden. Wij zullen hierover geïnformeerd worden.

Uitbreiding weidegebied

Nog steeds leven we tussen hoop en vrees over de al decennialang gewenste uitbreiding van ons gebied en gebruik brug-onderdoorgangen. De WNLB reageert op een haar passende manier op de vergunningaanvragen van Villa Catharina, met alle gevolgen van dien.

foto Peter Razenberg

Beheergroep Dommelbimd

Sylvia van Gulik

Overdracht eigendom

Het seizoen begon met de feestelijke eigendomsoverdracht van de Dommelbimd: op 7 september 2015 was de notaris in de wei neergestreken om de akte te laten tekenen door Brabants Landschap en het bestuur van de Dommelbimd. Een mooie ochtend waarop ook de WNLB zich presenteerde met een demonstratie "Maaien met de zeis".

Het eerste jaar van de werkgroep Beheer Dommelbimd

Na de officiële eigendomsoverdracht brak al snel het werkseizoen aan. De werkgroep is haar eerste seizoen voortvarend van start gegaan: er zijn 8 ochtenden gewerkt, waarvan 5 in het winterseizoen en nog 3 in de zomer. De opkomst deze ochtenden was prima: alle ochtenden waren er tussen de 12-18 vrijwilligers, in totaal hebben zij zo'n 350 uur gewerkt. En dat is te zien, want er is heel wat gerealiseerd.

Allereerst zijn de laaggelegen hooilanden door een loonwerker met een speciale wetlandtrack gemaaid. Deze machine met hele brede rupsbanden kan in natte omstandigheden maaien zonder al te diepe sporen achter te laten in de bodem. De machine kan het hele hooiland van meer dan 2 hectare in een ochtend maaien. Dat schiet lekker op.

De vrijwilligers hebben daarna alle randen en hoekjes waar de wetlandtrack niet bij kon, met de zeis gemaaid. Het afvoeren van het maaisel was het zwaarste werk: alles in kruiwagens door een nat perceel afvoeren. Inmiddels hebben we hier een nieuwe oplossing voor, grote zeilen met handgrepen waarmee de zeilen makkelijk door het

terrein kunnen worden getrokken. Ook zijn wilgen en bomen in het hooiland en in de kwelslootjes om gezaagd en klein gemaakt; van het zaaghout zijn nieuwe takkenrillen gebouwd. Na 4 ochtenden hard werken was het resultaat prachtig te zien: de kenmerkende structuur van smalle weitjes, gescheiden door ondiepe slootjes, was weer goed zichtbaar.

Behalve het maaien en zagen, hebben we ook het schuurtje geschilderd, schoon gemaakt en in gebruik genomen als gezellige plek om koffie te drinken. Ook aan de vogels is gedacht: er is een kerkuilenkast opgehangen.

Het resultaat van het maaien en afvoeren in de winter was in het voorjaar goed te zien: een prachtige bloemenpracht met veel Valeriaan, Kattestaart, Koninginnekruid én de Grote Ratelaar, een kenmerkende soort voor minder voedselrijke hooilanden.

De plantenwerkgroep ontdekte de Grote Ratelaar als nieuwe soort.

In juli hebben we het eerste perceel van de hooilanden opnieuw laten maaien, deze keer met een tweewielige trekker met vingerbalkmaaier. Door twee keer per jaar te maaien worden er nog meer voedingsstoffen afgevoerd en verschaalt het gebied sneller. Volgend jaar zullen we zien of het twee keer maaien inderdaad effect heeft op de ontwikkeling van de vegetatie.

De vrijwilligers hebben het maaisel via grote zeilen afgevoerd. Het werken in de zomer is een hele nieuwe ervaring voor veel vrijwilligers: lekker warm en veel water drinken naast de koffie.

Na het maaien in juli hebben we nog een grote klus geklaard: in juli-augustus is een

laarzenpad aangelegd in de Dommelbimd. Het grote werk werd uitgevoerd door een aannemer. Maar ook hier waren de vrijwilligers van belangrijke toegevoegde waarde: zij hebben het deel langs de Dommel gemaaid met bosmaaier en zeisen, zodat dit deel van het pad goed begaanbaar is.

Als bijzonder project hebben Hans Volmer, Han Peeters en Aad van de Helm een brug gebouwd die de toegang tot de Dommelbimd vormt. Het is een prachtige en veilige brug geworden die door goed teamwerk ook nog eens in een rap tempo tot stand kwam. Hulde voor Hans, Han en Aad!

Al met al is er door veel mensen heel hard gewerkt en heel veel bereikt! Het waren gezellige ochtenden waar we ons gezamenlijk hebben ingespannen voor de natuur en waar we, mede dankzij de geweldige resultaten tevreden op terug kunnen kijken.

En natuurlijk kijken we ook alweer uit jullie te ontmoeten in de Dommelbimd, hetzij genietend van het nieuwe laarzenpad, hetzij als vrijwilliger op één van de zaterdagochtenden.

Publiciteitsgroep

Godelise van Kessel

Overlijden Frans Maas

Op 30 augustus 2015 ontvingen wij het bericht dat Frans Maas, coördinator van de Vogelwerkgroep en een van de boegbeelden van WNLB, was overleden. Velen van ons waren aanwezig tijdens de afscheidsbijeenkomst in de St. Petruskerk in Bostel waar hij volop werd geëerd om wie hij was en betekende voor al die mensen. Tijdens de feestelijkheden rondom het 25-jarig bestaan van WNLB is de mogelijkheid geboden om een in memoriam te schrijven in een condoleanceboekje. De leden van de Vogelwerkgroep hebben een 'eigen' boekje gemaakt. Beide boekjes zijn onder veel dank aanvaard door Marij Maas. (zie ook pagina 10 en 11)

5 en 6 september 2015; 25-Jarig jubileum

Op 5 en 6 september vierden we ons 25-jarig bestaan. Het toneel was Sparrenrijk, de hoofdrolspeler de grote eik aan de ingang van Sparrenrijk die in dit weekend door Stichting Wereldboom tot Wereldboom is geïnaugureerd onder lofzang van Kamerkoor Ratatouille. Alle werkgroepen hebben een bijdrage geleverd aan de organisatie maar de meeste lof oogstte toch de Sparrenrijkgroep die een bank hebben gemaakt maar ook het blote voetenpad, een kabouterpad en de bomenwandeling voor hun rekening namen. (voor foto's zie ook pagina 10 en 11)

Tijdens de feestelijkheden zijn de nieuwe en opgeknapte informatieborden, aangeboden door de gemeente, onthuld en in gebruik genomen.

We mogen stellen dat het zowel 's avonds als overdag gezellig druk was in het bos.

Het programma van de twee dagen:

Zaterdag 5 september

- 19.30u: Vleermuizenwandeling
- 20.30u: Waterdieren kijken bij het licht van zaklantaarns
- 21.30u: Nachtvinders kijken
- 22.30u: Afsluitende borrel

Zondag 6 september

- 7.00u: Vroege vogel wandeling
- 9.00u: Ontbijt
- 11.00-16.00u: Doorlopende activiteiten

- o Diverse activiteiten rond Wereldboom
- o Blote voetenpad
- o Kabouterpad
- o Bomenwandeling
- o Speurtocht langs activiteiten WNLB

13.00u: Officieel moment

- o Inauguratie Wereldboom
- o Aanbieden bank

14.00u: Paddenstoelenwandeling

26 januari 2016; Lezing 'Belevissen in glibberig amfibieënland'

Deze titel slaat op alle dieren die in dit foto-rijk verhaal aan bod gekomen zijn; amfibieën voorkomend in Nederland, levend in water én op land.

De sprekers Bert Vervoort en Jeanne Soetens, leden van Natuurwerkgroep Liempde, hebben diverse belevissen in de wereld van deze wonderlijke dieren in een avondvullend verhaal verwerkt.

Zo'n 30 mensen hebben de verhalen aanhoord en de beelden aanschouwd.

17 maart 2016; Boomfeestdag

De datum van de boomfeestdag wordt landelijk bepaald, echter op die dag en in die periode bleken de plantomstandigheden verreweg van ideaal te zijn. Vanwege het erg natte voorjaar moest de gemeente, die de Boomfeestdag in Bostel organiseert, een andere datum prikken. Ondanks de wat moeizame opstart werd het op 17 maart toch nog een succesvolle plantdag met nog behoorlijk wat vrijwilligers om de kinderen te helpen en een heerlijk zonnetje voor een aangename temperatuur. Veel planten zijn door de kinderen gezet voor de rest heeft de gemeente gezorgd.

17 april 2016; Bijenmarkt

Helaas zijn we dit jaar niet aanwezig geweest tijdens de bijenmarkt.

Bomenadviescommissie

José Poort

‘Zij staan, waar wij lopen’ (Koos van Zomeren)

Een zaak heeft altijd meerdere kanten, vanwaar je het kunt bekijken.

Ook een boom heeft dat. Het frisse beeld van juli, blad boven de Dommel, brug op de achtergrond, de mooie gegolfde stam taktoppen dunnetjes in blad ... veel mee-gemaakt alsof hij zich terugtrekt maar toch het eeuwige leven nog heeft...

In november valt de andere kant van hem meer op, zo zonder blad. De prachtige paddestoel van juli heeft een jong maatje gekregen, de leksporen van de kastanjebloedingsziekte diep in de plooien...

Hij heeft zijn snoeibeurt gekregen, is er ook verder onderzoek gedaan? We weten het niet, het blijft wat stil rondom... hij staat er nog.

Wij zijn blij met de grote belangstelling die er geweest is rond onze Boxtelse kastanjeboom in het afgelopen jaar. Daaruit blijkt dat er meer mensen bezorgd zijn voor het groen om ons heen, en niet alleen het monumentale.

Ook de verhoudingsgewijs jonge platanen op de markt vragen om een weloverwogen afweging. Zo lang geleden is het nog niet dat de keuze juist op deze boomsoort viel, juist vanwege de plat te snoeien vorm die als parasol (of paraplu) kon dienen, die de karakteristieke delen van de panden vrijliet, die een goede partner was tegen het fijnstof juist in een stedelijke omgeving... en nog geen 15 jaar later staan ze op de nominatie om alweer plaats te maken voor een andere soort.

Willen wij dát dan, dat er in de toekomst alleen nog maar jonge bomen groeien tot 20, 30 jaar? Of kleine soorten in alle straten, omdat we altijd wel ergens last van hebben?? Een boom is geen lantaarnpaal, die je gewoon even kunt verzetten of een ander kleurtje geven naargelang het pr-logo. Het is een levend ‘ding’, net als wij.

Zo zijn er nog veel meer bomen om je zorgen om te maken.

Je ziet wortels stoepen, wegen en parkeerplaatsen opdrukken en hekken omhelsd worden door boomstammen... Je ziet kabel- en leidingaanleggers om de beurt vlakbij boomwortels graven... Waar vlakbij bouwwerkzaamheden zijn geweest, zie je bomen transparanter worden, daar krijgen ze een flinke tik van. De essen langs de Schijndelsedijk, die (landelijk) essenziekte hebben... eiken, die het overal in het land moeilijk hebben... Fijn dat we nu en dan als burger kunnen meedenken, bijvoorbeeld bij de (zieke) kastanjabomen langs de oprijlaan naar het kerkhof die nu vervangen zijn door linden. (zoals SPILL ook zichtbaar bij de plannen rond de muziekkiosk is betrokken).

Het is goed dat de gemeente bij klachten en vragen niet over een nacht ijs gaat, maar ook denkt aan de lange termijn-planning van de 30.000 gemeentelijke bomen en de omgeving waarin ze staan. De juiste boom op de juiste plaats... gemakkelijker gezegd dan gedaan, maar de basis blijft: Boxtel wil groen zijn en kappen is de laatste optie. Er zijn ook andere mogelijkheden en middelen te bedenken dan alleen maar kappen.

Wat betreft onze wereldboom, de Mammoeteik van Sparrenrijk, zie bij de Sparrenrijkbeheergroep.

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Nico Landwehr Johan

Samenstelling en activiteiten van de werkgroep

Gerard Buiks, Toine Cooymans, Albert van der Horst, Nico Landwehr Johan (vz), Lex Meijdam, Ineke Puls.

Evenals in de vorige periode heeft de werkgroep in het verslagjaar slechts voor enkele thema's raadpleging via email-contacten toegepast. Een enkele maal is bilateraal overleg gevoerd. Zoals gebruikelijk zijn tijdens deze contacten ook Dik Bol en Marcel van de Langenberg, als "meedenkers" van respectievelijk de Heemkundekring Boxtel en Natuurwerkgroep Liempde, actief betrokken.

Overigens kan de werkgroep RO nog steeds versterking gebruiken (van mensen die gemotiveerd zijn om beleidsstukken te lezen en/of zaken in het veld te gaan bekijken).

In de RO-groep gaat het vooral om onderwerpen die gedurende meerdere jaren aandacht vragen. Het gaat daarbij in het bijzonder om ruimtelijke plannen met een langdurige procedure, zaken welke in verschillende fasen (her)beoordeeld moeten worden.

In het navolgende doen wij kort verslag van de belangrijkste zaken, waar de RO-groep zich mee bezig heeft gehouden.

Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb)

Lex Meijdam en Nico Landwehr Johan zijn actief als respectievelijk 2e en 1e afgevaardigde in de Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb). Binnen dit overlegorgaan wordt door Gemeente, Waterschap, ZLTO en Heemkundekringen en Natuurwerkgroepen gewerkt aan afstemming van vooral buitengebiedzaken. Voorafgaand aan de maandelijkse vergaderingen worden relevante agendapunten voorbesproken in de WNLB RO-groep. De Wubbb-agenda omvat onder meer ingediende landschapsversterkingsplannen die gekoppeld worden aan ontwikkelingen die het vigerende bestemmingsplan buitengebied mogelijk maakt. Voorts komen er aan de orde aanvragen over wijzigingen in het landschap, zoals aanbrengen van verhardingen, ophogen en afgraven van percelen, sloten graven en/of dempen, verwijderen en/of aanbrengen van beplanting etcetera. Het gaat hierbij niet alleen om aanvragen van particulieren, maar ook om (uitvoerings)plannen van bijvoorbeeld gemeente en waterschap.

Een belangrijk toetsingskader binnen de Wubbb wordt geboden door de inmiddels door de raad omarmde Beleidsregel kwaliteitsverbetering voor het buitengebied. De regel omvat voor Boxtel een concrete doorvertaling en nadere uitwerking van het provinciale en gemeentelijke beleid voor kwaliteitsverbetering van het landschap. De WNLB heeft benadrukt dat een van de belangrijkste punten is dat in principe kwaliteitsverbetering op de locatie plaatsvindt.

Vinger aan de pols

De bestemmingsplannen Centrum -met het later vastgestelde bestemmingsplan "Uitbreiding Sint Lucas"- en Boxtel-Noord zijn belangrijke plannen voor de natuur langs de Dommel door Boxtel. De stedelijke druk is hier hoog, de kunst is om de natuurwaarde, maar ook de unieke groene belevingswaarde te behouden en te versterken. De WNLB is blij dat de gemeente in de bestemmingsplannen het behoud van deze waarden hoog in het vaandel heeft gezet. Daardoor is er op sommige plekken zelfs nieuwe ruimte voor de natuur gecreëerd. Wel is de werkgroep bezorgd over een consequente houding van de gemeente over de feitelijke invulling van zaken die het bestemmingsplan aangaan. De werkgroep is alert op nieuwe ontwikkelingen en heeft haar stem laten horen bij voorgenomen bouwplannen die een directe bedreiging vormen voor het openhouden van de Dommeloever. De WNLB blijft nauwgezet volgen of het waardevolle plan voor de Dommel door Boxtel zorgvuldig wordt nageleefd.

De Wnlb heeft zienswijzen en verzoeken om handhaving bij de gemeente ingediend vanwege activiteiten in strijd met het bestemmingsplan. In het afgelopen verslagjaar is andermaal aandacht gevraagd voor strijdige ontwikkelingen binnen het Dommeltraject Mgr. Wilmerstraat/Boscheweg. Op het medio 2013 aan B&W gezonden handhavingsverzoek vanwege ongewenste activiteiten in het Dommeldalgebied nabij de locatie van voorheen Joris Meubelen is helaas nog steeds geen formele reactie ontvangen. Dit verzoek is nog in behandeling bij de gemeente. In een gesprek met de gemeente is evenwel vast komen staan dat handhaving geen prioriteit van de

gemeente heeft vanwege financiële en personele capaciteit. Nader bericht is nog niet ontvangen. Inmiddels wordt vanwege het grootse plan “Stadslandgoed Stapelen” door de ontwikkelaar ter plaatse gewerkt aan een ontwerp-bestemmingsplan. De werkgroep heeft via haar inbreng in de Wubbb nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het respecteren van de in eerdere nota’s, visies en plannen opgenomen natuurbestemming in de strook van 35 meter langs de Dommel. Deze strook is bestemd voor het behoud, herstel en/of de ontwikkeling van de natuurlijke en de landschappelijke waarden.

Ontwikkeling stadslandgoed Stapelen

De werkgroep heeft binnen de Wubbb in het kader van ontwikkelplannen voor Stadslandgoed Stapelen haar inbreng geleverd. Als kern van haar advisering voor het Stadslandgoed geldt de zorg voor behoud van de groene levensaders als geheel en de zorg voor de aspecten van water, natuur en (cultuur)historie. Het gaat in dit kader om planontwikkeling van onder meer de deelgebieden Park Stapelen, de Dommel, Dommelbimd en locatie Eindhovenseweg 10-12, v/h Joris Meubelen.

Bestemmingsplan Buitengebied

In het verslagjaar zijn er vanwege het bestemmingsplan Buitengebied geen nieuwe ontwikkelingen geweest die voor de WNLB reden waren om specifieke actie te ondernemen.

In het geval van aanvragen kapvergunning in het buitengebied is nagegaan in hoeverre kappen noodzakelijk is en hoe herplant is geregeld om permanente schade in het landschap te voorkomen.

De Dommel door Boxtel

In dit verslagjaar zijn er geen bijzondere ontwikkelingen geweest bij het nader vormgeven/uitwerken van delen van het door het Waterschap gepresenteerde beekherstelproject Dommel door Boxtel. De WNLB heeft regelmatig contact met de uitvoerders van het project en is tot heden tevreden met de feitelijke uitvoering daarvan.

Infrastructuur / spoorwegen / gemeentelijke verkeersplannen

De WNLB blijft aandacht houden voor de mogelijke consequenties van het sluiten van een aantal overwegen. In het verslagjaar zijn er geen nieuwe plannen of voornemens geweest waarvoor de WNLB in actie zou moeten komen.

TALK / Concept-bestemmingsplan Ladonk-De Vorst / verbinding Ladonk-Kapelweg VLK

De werkgroep is reeds enkele jaren via een klankbordgroep betrokken bij de Tracestudie A2-Ladonk-Kapelweg (Talk). Telkenmale heeft de werkgroep nadrukkelijk aangegeven zich niet te kunnen vinden in het door B&W gepresenteerde voorstel voor een nieuwe ontsluiting om Kalksheuvel heen van industrieterrein Ladonk-Kapelweg. Nut en noodzaak van een nieuwe weg en daarmee een –ongewenste– aantasting van het buitengebied zijn volgens de werkgroep onvoldoende aangetoond. De werkgroep heeft zich ten aanzien van dit onderdeel teruggetrokken uit de klankbordgroep om de handen vrij te houden voor eventuele beroepsprocedures zodra er sprake is van concrete plannen. De WNLB heeft bij brief van 4 juli 2012 een zienswijze ingezonden vanwege het voorlopig ontwerp verbindingsweg Ladonk Kapelweg. De WNLB heeft in een uitvoerig schrijven aangegeven dat de in het voorlopig ontwerp verbindingsweg Ladonk Kapelweg voorgestelde uitwerking ervan strijdig is met enerzijds de ambities van rijk, provincie en gemeente voor het Boxtelse buitengebied in het Nationaal Landschap Het Groene Woud en anderzijds de zorgplicht voor het in stand houden en versterken van het buitengebied als hoogwaardige leefomgeving voor mens en natuur. De gemeente heeft inmiddels laten weten dat er voor de verbinding Ladonk-Kapelweg in samenhang met de spoorwegplannen PHS een nieuw bestemmingsplan wordt voorbereid. Men streeft ernaar om nog eind 2016 een ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen.

Tot slot

De RO-groep probeert zo mogelijk reeds in een pril stadium betrokken te worden bij plannen en ontwikkelingen die verband houden met de natuurlijke kwaliteiten in het Boxtelse. Voorts houdt zij zeer dringend de vinger aan de pols bij de verdere planvorming en zal zij primair proberen in goed overleg haar doelen te bereiken. Soms ontkomt de RO-groep er echter niet aan om de mogelijke beroeps- en rechtsmiddelen te hanteren.

Ook in het komende seizoen zal wederom aandacht besteed worden (grotere) gemeentelijke plannen waaronder diverse bestemmingsplannen en aanzetten daartoe, en niet te vergeten de plannen rond PHS (spoorplannen), vooral daar waar het de belangen van Natuur en Milieu raakt.

Florawerkgroep

Joost van Rooij

De florawerkgroep heeft in 2016 aan de volgende projecten gewerkt en heeft een floristisch uitje georganiseerd:

- Inventarisatie Koeienweiden Boxtel
- Herinventarisatie Dommelbimd
- Looproute Kampina
- KM-hok 154,401
- Excursie Moerputten
- Wandeling orchideeen

Agenda 2016

Datum	Tijd	Onderwerp	Verzamelen
Zat 14-05-16	08:30-12:00	Koeienwei	Fietsbrug weikespad; fietsen/laarzen
Zat 21-05-16	08:30-12:00	Kampina looproute	Parkeerplaats watermeter; fietsen/laarzen
Zat 28-05-16	08:30-12:00	KM-hok 154,401	Schijndelseweg, Eekhoorn
Zat 04-06-16	08:30-12:00	Dommelbimd	Ingang Dommelbimd
Zon 05-06-16	10:00-12:00	Wandeling Orchideeen, Mortelen	Schutskuil
Zat 11-06-16	08:30-12:00	Kampina looproute	Parkeerplaats watermeter; fietsen/laarzen
Zat 02-07-16	08:30-12:00	Koeienwei	Fietsbrug weikespad; fietsen/laarzen
Zat 23-07-16	08:30-14:00	Excursie Moerputten	Texaco station Bossche weg, auto/laarzen
Zat 13-08-16	08:30-12:00	Kampina looproute	Parkeerplaats watermeter; fietsen/laarzen

Projecten

Het eerste project dit jaar was een herinventarisatie van de koeienwei. In het voorjaar hebben de beheergroep Dommeldal en de Flora-werkgroep de handen ineen geslagen om samen met de Gemeente, stappen te zetten om het oorspronkelijke doel van de koeienwei (soortenrijk vochtig grasland langs de Dommel) eens wat dichterbij te brengen.

We constateerden met de Gemeente, dat het beheer nog lang niet optimaal was. Zo was door overbeweiding en de nattigheid de koeienwei in het voorjaar volledig omgewoeld. Een groot deel van de grondstructuur was kapot. Om dat stap voor stap te wijzigen stelden we vast dat er maximaal 2 koeien mochten grazen (bij voorkeur degene die er nu staan) en dat een 7 tal interessantere plekken (bij poeltjes/slootjes en langs de Dommel), uitgerossterd zouden worden. Verder zou er 1x/jaar gemaaid met afvoer plaatsvinden om de grond toch enigszins van zijn fosfaten en nitraten te ontdoen. De verwachting is dan dat de soortenrijkdom verder gaat toenemen. Het terugbrengen van het aantal koeien en maaien is ondertussen uitgevoerd, uitrasteren moet nog gebeuren.

Om na te kunnen gaan of dit gewijzigde beheer ook effect op de biodiversiteit veroorzaakt, hebben we het gebied nog 2x belopen en opnieuw alle planten geïnventariseerd. Opnieuw omdat we dat in het verleden ook al enkele malen hadden gedaan. Opvallend genoeg vonden we, ondanks de overbeweiding, vrijwel alle 120 soorten van 2003 terug plus nog 50 andere! Ruim 170 soorten voor een paar hectare is erg mooi voor Brabant.

De meeste soorten komen veel in dit soort vochtige graslanden voor. Om een idee te krijgen: Langbladige ereprijs, Blauw glidkruid, Moerasandoorn, Drijvend fonteinkruid, Blaaszegge, Waterpostelein, Valeriaan, Wateranonkel, Egelboterbloem, Waterzuring, Moerasspirea, Kleine melkepe, IJle zegge, Beekpunge, Zenegroen, Scherpe zegge, Bermzegge (*rechtsboven*), Schildereprijs, Zwarte zegge, Veenwortel, Dotterbloem, Bosbies, Waterviohier, Hoge cyperzegge (*rechts midden*). Veel soorten met slechts enkele exemplaren. Met name dat hopen we door het aangepaste beheer te verbeteren: meer exemplaren van de interessantere planten en wie weet, nog een paar leuke erbij de komende jaren...

Het tweede project was ook een herinventarisatie langs de Dommel. De Dommelbimd. In het verslag van vorig jaar kun je lezen wat er bij de eerste inventarisaties is gevonden. Dit jaar is serieus op maaien ingezet in de westelijke natte graslanden en dat was merkbaar: de vegetatie was minder ruig/hoog en de interessantere soorten die we vorig jaar al vonden waren nu uitgebreid qua aantallen. Wat erg bijzonder was was dat de Grote ratelaar (*rechts onder*) zich er had gevestigd (honderden exemplaren!) en ook de Veldlathyrus op enkele plaatsen was opgedoken. Voor het eerst sinds ruim 25 jaar is ook het natte veldje achter de Texacopomp opgenomen. Dat is een ruig zeggelandje met onder andere Veldlathyrus en Bosbies.

Het derde project was de 5-jaarlijkse looproute door de Kampina. In 2003-2006 hebben we de natte heidevlakte voor Natuurmonumenten gedetailleerd in kaart gebracht en daarbij 26 interessantere locaties geïdentificeerd. Om na te gaan hoe het beheer en de ontwikkeling van de biodiversiteit zich ontwikkeld, lopen we iedere 5 jaar deze route af (of en flink deel ervan zoals dit jaar) en vergelijken we de gevonden soorten en aantallen met de situatie van de vorige jaren.

Over het algemeen bleek (opnieuw) dat de bijzondere soorten zich handhaven en daar waar geplagd wordt verder uitbreiden. En dat de overgangsbiotopen (hoog/laag, nat/droog) de meest interessante soorten herbergt. Zo vonden we een nieuwe vindplaats van het Blaasjeskruid. Slim plaggen blijft de beste manier om de rodelijst soorten van dit gebied een goede kans te geven. Maar wat dit jaar ook opviel was dat het aantal Klokjesgentianen wel erg mager was: ze kwamen voor op de plekken waar we ze eerder hebben gevonden maar, op een enkele uitzondering na, in veel kleinere aantallen. Ongetwijfeld wordt dit deels veroorzaakt door het feit dat we een weekje te vroeg gingen kijken (en dan mis je er een hoop) maar op sommige plaatsen was het aantal 5-10 zo laag en dat was wel erg veel. We hielden het in de gaten.

Het laatste project was het afmaken van het KM-hok 154,401. Een bos- en slotenrijk hok waarbij bijna de helft van het hok uit de Geelders bestaat. En dat merk je aan de planten. Aan en in het water vind je dan: Waterscheerling, Kleine watereppe, Waterviolier, Holpijp, Beekpunge (*rechts*). In de bossen langs paadjes en op randen: Eikvaren, Dalkruid, Hengel, Salomonszegel, Nagelkruid, Poelruit, Bosanemoon, Koningsvaren en Ijle zegge. En op de schralere gronden: Ronde en langbladige zonnedauw, Wolfsklauw, Brem.

Excursie Moerputten

Zondag 23 juni heeft de Florawerkgroep zijn jaarlijkse excursie gehouden. Om 8:30 uur vertrokken we naar de Moerputten ten zuiden van Den Bosch. Het was prachtig weer en we hadden er zin in.

Landschappelijk is dit een bijzonder stukje: letterlijk onder de rook van Den Bosch waan je je in een totaal andere omgeving: uitgetrekte rietlandschappen met wilgenbroekstruweel, waar je via knuppelbruggetjes doorheen kunt lopen. En midden in het gebied een uitgestrekte plas water met en kaarsrecht spoorlijntracé erdoor, dat omgetoverd is in een wandelpad: het halve zolen lijntje (de oorspronkelijke verbinding tussen de leerlooiers in Waalwijk en omgeving en Den Bosch). En vanaf dat lijntje heb je een prima uitzicht op het hele gebied.

De flora bestaat uit een prima mix van riet/wilgenbroek planten (waarin je zowat alle planten van de Dommelbimd/koeienwei tegenkomt plus nog wat extra) afgewisseld met plassen waar Watergentiaan (*rechts*), Waterlelie en Kikkerbeet strijden om de eer "mooiste waterplantje". Zeker de moeite waard eens een keer langs te gaan. Ook voor vogelaars aan te bevelen.

Nog wat foto's van Dommelbimd

Nog wat foto's van het jubileum

Bestuurssamenstelling van de WNLB

Bestuur

Voorzitter	Marco Meihuizen	673492
Secretaris	Lex Meijdam	685847
Penningmeester	Hans Volmer	674631

Coördinatoren

Beheergroep Dommelbimd	Sylvia van Gulik	682237
Beheergroep Dommeldal	Jos Klaasen	677589
Beheergroep Sparrenrijk	José Poort	674740
Bomenadviescommissie	José Poort	674740
Florawerkgroep	Joost van Rooy	683687
Heggenleggersgroep	Frank de Bont	678406
Knotploegen	Han Peeters	674872
	Aad van der Helm	677358
	José Poort	674740
	Hans Volmer	674631
Paddenstoelenwerkgroep	Cor Kievit	675160
Poelenwerkgroep	Marie José Meertens	073-5518620
Publiciteitsgroep	Godelise van Kessel	610640
Vogelwerkgroep	Hen Maas	674886
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	Nico Landwehr-Johan	683709

Webmaster

Sjaak Oerlemans	672906
-----------------	--------

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

Voorzitter Marco Meihuizen
Munsel 86, 5283 TP Boxtel

Secretaris Lex Meijdam
Leenhoflaan 19, 5282 PW Boxtel

Penningmeester Hans Volmer
Prins Hendrikstraat 44, 5281 CM Boxtel

Internet:
www.wnlb.nl
e-mail info@wnlb.nl

Voor inlichtingen en lidmaatschap (à € 12,00)
kunt u zich wenden tot de secretaris:
Lex Meijdam, telefoon: 0411 - 68 58 47